

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Первомайського психоневрологічного інтернату

27.02.2025

м. Миколаїв, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи, 27.02.2025 регіональною групою НПМ Миколаївської області (далі – РГ НПМ) здійснено повторне відвідування Первомайського психоневрологічного інтернату (далі – заклад, інтернат, ПНІ).

Відвідування здійснювали наступні члени групи РГ НПМ:

Новак Євгеній Сергійович, представник громадської організації (керівник РГ НПМ у Миколаївській області);

Ангелова Ніна Іванівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Інтернат знаходиться за адресою: вулиця Київська, будинок 69, місто Первомайськ, Миколаївська область, 55213.

Директор закладу – Бойко Ігор Миколайович.

Згідно з Положенням про Первомайський психоневрологічний інтернат, затвердженим розпорядженням голови Миколаївської обласної державної адміністрації від 06.06.2018 № 221-р, інтернат є стаціонарним інтернатним закладом для соціального захисту, що утворюється для тимчасового або постійного проживання/перебування осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії за участю лікаря-психіатра не протипоказане перебування в інтернаті.

Заклад розрахований на перебування 135 осіб. На день відвідування у ПНІ перебувало 123 особи жіночої статі, з яких ліжкових хворих – 16 осіб, 97 дієздатних осіб, 26 – недієздатні, встановлену групу інвалідності мають 118 осіб. Також у закладі перебуває 27 підопічних із числа внутрішньо переміщених осіб.

Заклад у 2023 році профінансовано на суму 13 181 138, 82 грн та отримано благодійної допомоги на суму 3 465 614, 20 грн.

У 2024 році ПНІ профінансовано на суму 17 525 949, 55 грн, та отримано благодійної допомоги на суму 3 001 318, 54 грн.

Згідно з тарифікаційним списком працівників станом на 27.02.2025 в ПНІ фактично зайнята 96,0 штатна одиниця.

Заклад має ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (реєстраційне досьє від 05.09.2019 № 0509/05-М) за спеціальностями організація і управління охороною здоров'я, педіатрія, фізіотерапія, психіатрія,

терапія, дерматовенерологія; за спеціальністю молодшого спеціаліста з медичною освітою: сестринська справа.

Первинна медична допомога підопічним надається амбулаторією, яка знаходиться в межах територіальної доступності. На день відвідування усі підопічні мають укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та отримують медичні послуги.

Бригада екстреної (швидкої) медичної допомоги прибуває до закладу у випадку виклику у встановлений законодавством час.

Медичними працівниками не менше одного разу на рік організовується огляд підопічних лікарсько-консультативною комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питань щодо доцільності їх подальшого перебування у закладі та необхідності встановлення чи припинення опіки або піклування.

У 2023 році в ПНІ померло 13 підопічних (причиною смерті здебільшого є хронічна серцева недостатність).

У 2024 році в ПНІ померло 11 підопічних (причиною смерті є хронічна серцева недостатність).

У приміщенні харчоблоку робочі поверхні та посуд чисті.

Працівники, які залучені до робіт в харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

З метою контролю за дотриманням якості та безпечності харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготованих страв кухарем відбирається добова проба.

Витрати на харчування на одного мешканця в день у закладі складають 141,7 грн, витрати медикаментів на одного підопічного в день складають 8,7 грн.

Територія ПНІ огорожена, вхід і вихід з території здійснюється через пропускний пункт.

Підопічні проживають у одно/двох поверхових корпусах. Розподіл по корпусах та кімнатах здійснюється медичним персоналом з урахуванням побажань, індивідуальних особливостей, віку, діагнозу та стану здоров'я підопічних.

У житлових корпусах вікна не заграбовані.

На території облаштоване крите місце, а також лави для відпочинку підопічних на свіжому повітрі (фото 1).

У закладі наявний План реагування на надзвичайні ситуації, затверджений директором ПНІ у 2024 році, та Алгоритм дій при виникненні надзвичайних ситуацій.

У кімнатах закладу проживає від двох до п'яти підопічних. Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах інтернату задовільне.

Підопічні користуються власними речами, в тому числі мобільними телефонами.

Підопічні забезпечені підгузками та сезонним одягом.

Постільна білизна, одяг підопічних та засоби гігієни персоналізовано. Для здійснення санітарно-гігієнічних процедур облаштовані душові кімнати, проводяться банні дні.

У закладі функціонує актова зала, створено мережу гуртків різних напрямків.

Водопостачання у закладі забезпечується централізовано. Систематично беруться проби питної води, про що свідчить Договір №11/24-К з комунальним підприємством Первомайської міської ради «Первомайське управління водопровідно-каналізаційного господарства».

Заклад забезпечений трьома генераторами, які забезпечують роботу медичної частини та оргтехніки під час відключення електроенергії.

Всі підопічні ПНІ мають документи.

Облік та використання особистих коштів підопічних відбувається відповідно до Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 17.08.2018 № 1173 (далі – Порядок використання сум пенсій).

Під час відвідування відбулося конфіденційне спілкування з 20 підопічними та 10 працівниками закладу.

Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 17.07.2024, за результатами якого виявлено порушення прав:

- на охорону здоров'я та медичну допомогу;
- осіб з інвалідністю та маломобільних осіб;
- володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю;
- на ефективні засоби юридичного захисту;
- на гідні умови перебування.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились такі рекомендації: Миколаївській обласній військовій адміністрації:

1. Опрацювати питання щодо фінансування видатків на заміну вікон в приміщенні їдальні з метою додержання санітарно-гігієнічних вимог до його провітрювання.

2. Контроль за додержанням прав підопічних ПНІ.

Первомайському психоневрологічному інтернату забезпечити:

консультування лікаря онколога підопічній з підозрою на онкологічне захворювання молочної залози;

проведення гематологічного контролю підопічним;

ведення медичної документації згідно форм затверджених Міністерством охорони здоров'я України;

використання пенсій недієздатних підопічних відповідно до їх особистих побажань та ведення документації згідно з Порядком використання сум пенсій;

інформування підопічних про їх права і обов'язки, облаштування інформаційних стендів з контактами Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, правозахисних організацій;

виконання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

приватність в санітарно-гігієнічних та житлових кімнатах;

встановити ємності для утилізації використаних засобів індивідуального захисту.

У ході відвідування 27.02.2025 встановлено, що рекомендації надані за результатом попереднього відвідування виконано частково, а саме:

реалізовано право на ефективні засоби юридичного захисту;

реалізовано право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю;

реалізовано право на охорону здоров'я та медичну допомогу;

реалізовано право осіб з інвалідністю та маломобільних осіб.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 11 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 27 Конституції України).

1. Статтею 11 Конвенції про права осіб з інвалідністю передбачено, що держава відповідно до своїх зобов'язань за міжнародним правом, зокрема міжнародним гуманітарним правом та міжнародним правом з прав людини, вживає усіх необхідних заходів для забезпечення захисту й безпеки осіб з інвалідністю у ситуаціях ризику, зокрема в збройних конфліктах, надзвичайних гуманітарних ситуаціях та під час стихійних лих.

Під час дії воєнного стану, надзвичайних ситуацій облаштування на території закладу захисних споруд (сховища та протирадіаційні укриття, споруди подвійного призначення та найпростіші укриття) є умовою для збереження життя людини.

Проте в закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та Вимогам з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

2. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах інтернату, що є порушенням норм житлової площі на одну особу та

не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007).

Наприклад, площа однієї з кімнат становить 19,568 м², а сама кімната розрахована на проживання 5 осіб (в кімнаті наявні 5 ліжок). Відтак на одну особу припадає 3,9 м².

Зазначене порушує передбачені чинним законодавством норми площі на особу (8-10 м²).

3. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених Міністерством соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми), в кімнатах недостатня кількість твердого інвентарю, а саме: стільців за кількістю місць, столів, шаф для зберігання речей, приліжкових тумб (фото 2). Окрім того, фонд наявного в закладі твердого інвентарю застарілий та потребує оновлення.

4. Банний комплекс та харчоблок потребує проведення ремонтних робіт (фото 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9).

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Миколаївській обласній військовій адміністрації забезпечити:

контроль за додержанням прав підопічних;

вжиття невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності інтернату;

облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

вжиття заходів щодо проведення ремонту банного комплексу та харчоблоку.

2. Первомайському психоневрологічному інтернату забезпечити:

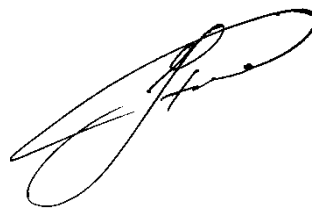
вжиття заходів щодо облаштування житлових кімнат мешканців інтернату необхідними меблями відповідно до Мінімальних норм;

оновлення твердого інвентарю;

дотримання норм житлової площі на одну особу.

Додатки: фотоматеріали на 3 арк. в 1 прим.

**Керівник регіональної групи
національного превентивного
механізму в Миколаївській
області**

Євгеній НОВАК

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

